

Pelastuslaitosten
kumppanuusverkosto

EVAC-mittari – RAI-arviointimenetelmän työkalu asiakkaiden poistumisturvallisuuden arviointiin

Tytti Oksanen
Palotarkastusinsinööri
Pirkanmaan pelastuslaitos

Poistuminen tulipalotilanteessa ja siihen liittyvät ongelmat

- Asunnosta poistumiseen käytettävissä 2-3 minuuttia tulipalon syttymisestä
- Kotona pyritään hoitamaan entistä iäkkäämpiä ihmisiä ja huonokuntoisempia ihmisiä mahdollisimman pitkään
 - Toimintakyvyn aleneminen
 - Asunnot suunniteltu normaalisti toimiville ihmisille, jotka pystyvät omatoimisesti toimimaan onnettomuustilanteessa.

Miksi tulipaloissa kuollaan?

Palo syttyy eikä sitä sammuteta.
Olosuhteet kehittyvät hengenvaarallisiksi

Asukas ei pysty itse poistumaan eikä
häntä ehditä pelastamaan ajoissa, koska...

asukas ei
havaitse
paloa
ajoissa

asukas ei
ymmärrä
hätätilaa
tai ei osaa
poistua

asukkaan
ilmanvakyky
on rajoittunut

ulkopuolinen
apu puuttuu, ei
ehdi ajoissa tai
ei ole riittävää

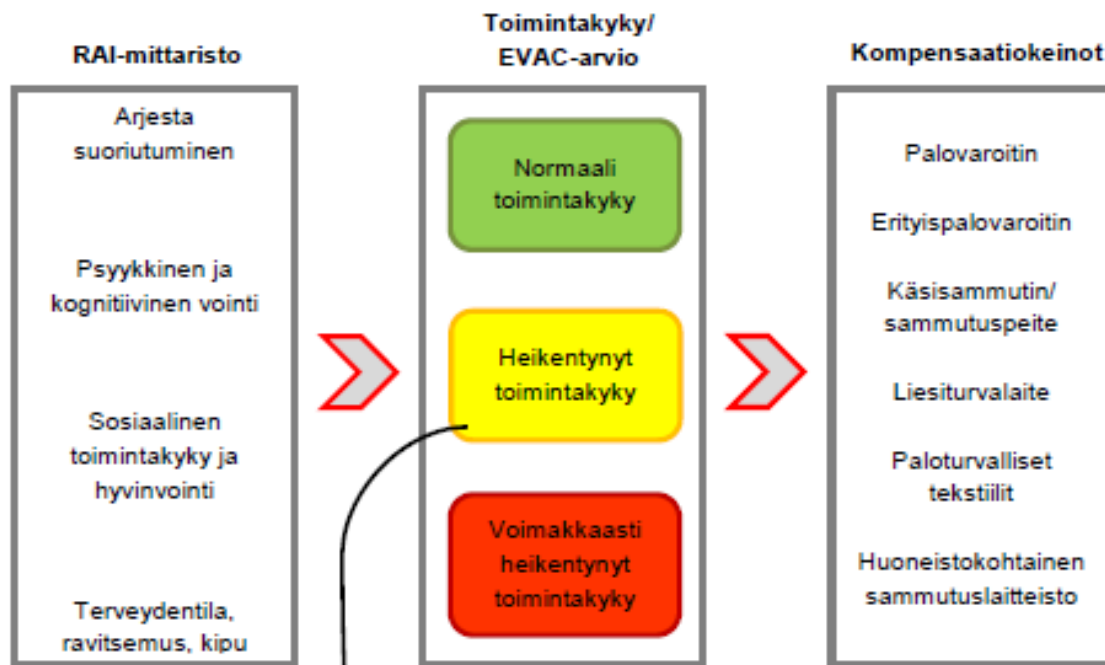
tilasta ei ole
mahdollista
poistua
riittävän
nopeasti

TOIMINTAKYKY

EVAC-hanke

- Jatkohanke Pirkanmaan pelastuslaitoksella aikaisemmin tehtyyn PaloRAI-hankkeeseen (2015-2016)
- PaloRAI-hankkeen lähtökohtana ja tavoitteena kotihoidon asiakkaan poistumismahdollisuuden arviointi käyttäen jo olemassa olevaa arviointijärjestelmää
 - Tärkein huomio asiakkaan toimintakyvyssä (havaintokyky, ymmärryskyky, liikkumiskyky)
 - Valikoitui: kotihoidon RAI -arviointijärjestelmä

- EVAC-hankkeen tavoitteet
 - EVAC-mittarin (kehitetty PaloRAI-hankkeessa) testaaminen ja kehittäminen sekä lopulta jalkauttaminen valtakunnallisesti kotihoidon RAI –järjestelmän kautta
- Hankeaika
 - 10/2017 – 12/2018

Heikentyneen toimintakyvyn omaavan henkilön ja hänen asumisensa riskitekijät on tarkasteltava henkilökohtaisesti. Riskitekijöitä voi olla mm. tupakointi, alkoholin käyttö, lääkkeet, muistisairaan ruuanvalmistus, kynttilöiden hallitsematon polttaminen, asukkaan toimintakyky (näkö/kuulo/liikkuminen).

Pelastuslaitosten
kumppanuusverkosto

CPS-MITTARI

EVAC luokituksen pääryhmät
pohjautuvat CPS-mittariin:

1 = CPS (0,1)

2 = CPS (2)

3 = CPS (3,4,5,6)

CPS – asteikko

(Cognitive Performance Scale)

0 = Ei kognitiivista häiriötä

1 = Rajatilainen kognitiivinen häiriö

2 = Kognition lievä heikkeneminen

3 = Kognition keskivaikea heikkeneminen

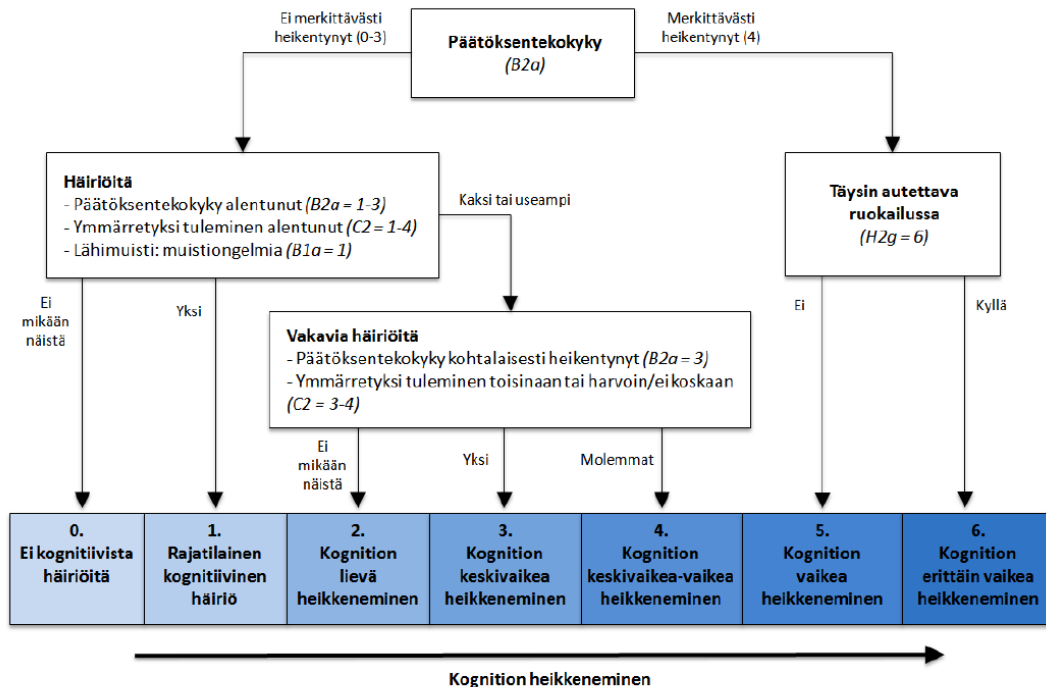
4 = Kognition keskivaikea – vaikea heikkeneminen

5 = Kognition vaikea heikkeneminen

6 = Kognition erittäin vaikea heikkeneminen

CPS (Cognitive Performance Scale) -mittarissa arvioidaan asiakkaan kognitiivista kykyä neljän muuttujan suhteen:

- lähimuisti (B1a)
- ymmärretyksi tuleminen (C2)
- päätöksentekokyky (B2a)
- kyky syödä itse (H2g)

Lähde: Morris JN, Fries BE, Mehr DR et al. MDS Cognitive Performance Scale. Journal of Gerontology 1994; 49(3): M174-182.

Muita RAI-HC muuttujia

Liikkuminen kodin ulkopuolella (H2d)

0. Itsenäinen
1. Tarvitsee vain valmisteluapua
2. Ohjauksen tarvetta
3. Tarvitsee rajoitetusti apua
4. Tarvitsee runsaasti apua
5. Tarvitsee suurimman mahdollisen avun
6. Täysin autettava

Portaissa kulkeminen (H5)

0. Ylös ja alas portaita ilman apua
1. Ylös ja alas portaita avustettuna
2. Ei itse kulkenut portaita ylös ja alas

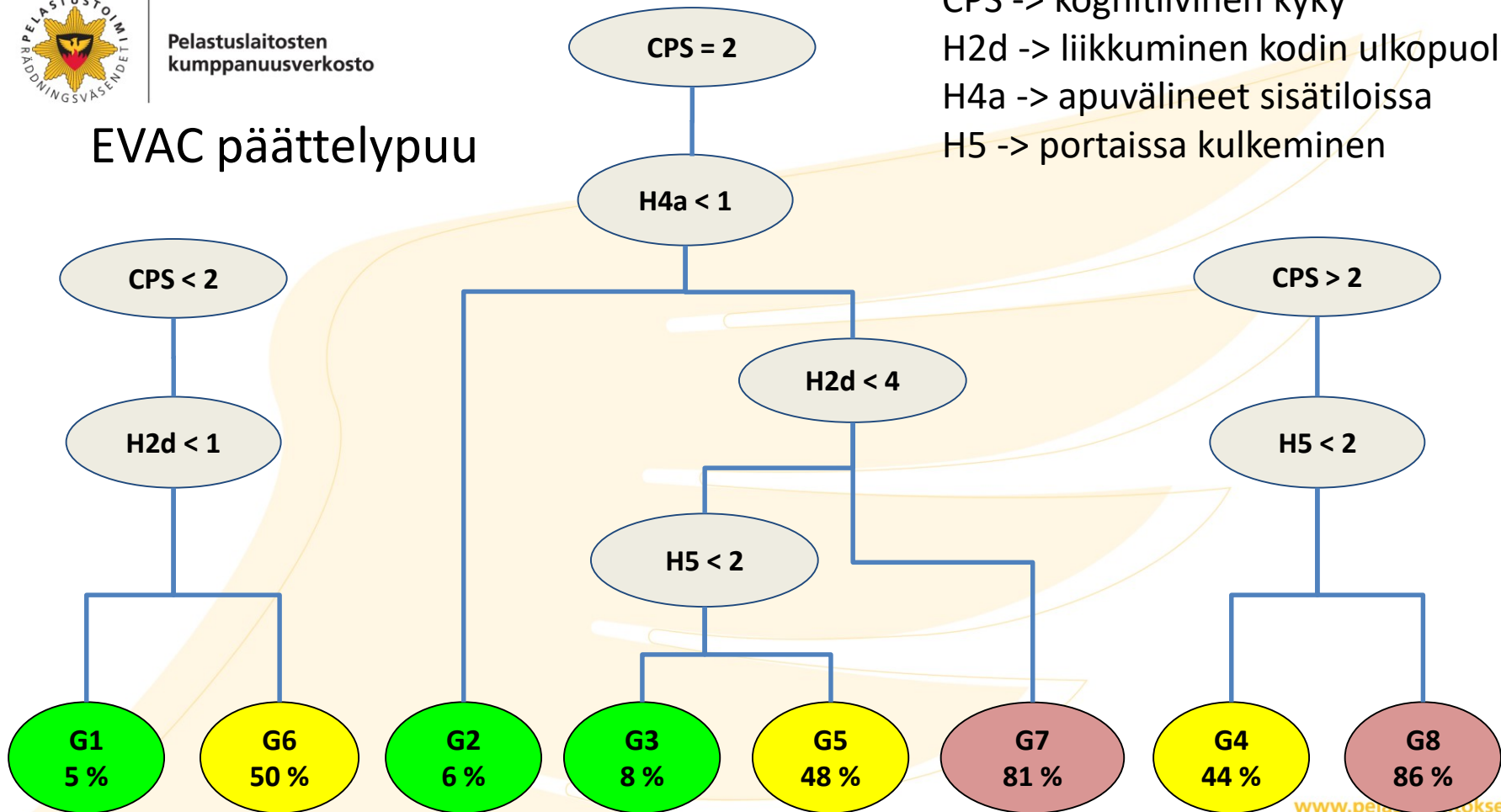
Apuvälineet sisätiloissa (H4a)

0. Ei apuvälineitä	3. Skootteri
1. Keppi	4. Pyörätuoli
2. Sauvat/kelkka/rollaattori	8. Toimintoa ei tapahtunut

Pelastuslaitosten
kumppanuusverkosto

EVAC päättelypuu

EVAC-hankkeen tilanne

- Kotikäyntejä tehty
 - Pirkanmaalla noin 900
 - Varsinais-Suomessa noin 100
 - Etelä-Pohjanmaalla noin 100
- EVAC-mittarin testaaminen aloitettu Tampereelta kerätyn uuden datan kanssa. Saatujen tulosten analysointi on kesken.
 - Mittarin reliabiliteetti testataan
- EVAC-mittarista on tehty DEMO-versio Raisoftin ohjelmistoon

EVAC-mittarin tulevaisuus

- Tavoitteena saada valtakunnallisesti yhtenäinen arviointityökalu asukkaan poistumisturvallisuuden arviointiin
- Selvittää mahdollisuuksia EVAC-mittarin käyttämiseen myös muille kuin kotihoidon asiakkaille
- Herättää keskustelua kotona asuvien ikäihmisten turvallisuuden parantamisesta

5.6.2018 Tampere

Tytti Oksanen

Palotarkastusinsinööri, EVAC-hankkeen hankepäällikkö

Pirkanmaan pelastuslaitos

www.pelastuslaitokset.fi